

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet

Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:
12/2204- 2- MS

Deres ref.:

Dato:
07.01.2013

Høring om endringer i organiseringen av Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til høringsbrev av 15. november 2012 om endringer i organiseringen av Likestillings- og diskrimineringsnemnda.

Formålet med endringene er å øke nemndas saksbehandlingskapasitet. Som påpekt i høringsnotatet har nemndas saksbehandlingstid økt gradvis de siste årene. En rask behandling av diskrimineringssaker, som er tilgjengelig for alle, er en grunnleggende forutsetning for at nemnda kan fungere som et reelt lavterskeltilbud. På bakgrunn av dette er ombudet positiv til å innføre tiltak som kan bedre nemndas kapasitet.

Departementet foreslår for det første å fjerne dagens krav om at både leder og nestleder skal møte i begge avdelinger. I stedet skal leder og nestleder møte i hver sin avdeling. I tillegg foreslås det å oppnevne ytterligere to ordinære medlemmer, samt to nye varamedlemmer. Ombudet ser at dette vil øke nemndas saksbehandlingskapasitet og legger til grunn at hensynet til en enhetlig og kvalitativ god behandling av sakene likevel vil ivaretas. Ombudet støtter derfor forslaget.

I forlengelsen av dette støtter vi også forslaget om en «stornemnd», der både leder og nestleder møter i saker av prinsipiell karakter.

Videre foreslås det å endre diskrimineringsombudsforskriften slik at nemndsleder skal kunne beslutte at visse saker ikke skal behandles muntlig. I dag er det et vilkår for skriftlig behandling at partene ikke motsetter seg dette, jf forskriftens § 16. Av rettssikkerhetshensyn skal denne muligheten begrenses til avvsnings- og henleggelsessaker, samt i saker der «saken er så godt opplyst at muntlig forhandling må anses åpenbart unødvendig.»

Så vidt ombudet er kjent med har nemnda i liten grad benyttet seg av dagens unntaksadgang ved å innhente samtykke fra partene. Dette kan tilsi at behovet for en utvidet adgang til å gjøre unntak fra muntlig behandling er lite. Videre innebærer dette at en utvidet adgang neppe vil få stor betydning når det gjelder effektivitet og redusert saksbehandlingstid, med mindre nemnda vil legge om praksisen og i langt større grad enn i dag ta sikte på å unnta saker fra muntlig behandling.

Ombudet ser uansett at det kan være hensiktsmessig å ha en slik hjemmel for særlige tilfeller. Vi understreker imidlertid at unntaksadgangen bør benyttes med forsiktighet. Muntlig behandling bør fortsatt være den klare hovedregelen. I en muntlig forhandling har nemndas medlemmer en umiddelbar og direkte dialog med partene i saken. For enkelte parter vil det kunne være lettere å forklare seg muntlig enn å formulere argumentasjonen skriftlig. Ombudets erfaring er at partenes tilstedeværelse og muntlige forklaringer i en del tilfeller utfyller den skriftlige saksbehandlingen og bidrar til en bedre opplysning av saken.

Selv om også en skriftlig saksbehandling sikrer kontradiksjon og muligheten til å legge frem en sak, tilsier derfor rettssikkerhetshensyn at unntaksadgangen er snever i de tilfeller der partene ikke selv samtykker til utelukkende skriftlig behandling.

Ombudet vil dessuten påpeke at avvsnings- og henleggelsessaker ikke nødvendigvis er enkle saker. Henleggelsesadgangen er skjønnsmessig, og det er for eksempel ikke alltid opplagt hva som skal regnes som et bagatellmessig forhold i et likestillingsperspektiv. Klagere i slike saker vil derfor kunne ha et berettiget ønske om å fremme sitt syn muntlig og direkte overfor nemnda, på lik linje med klagere og innklagede i andre saker.

Departementet ber spesielt om at høringsinstansene kommenterer forslaget om at også andre saker enn avvisnings- og henleggelsessaker skal kunne behandles uten muntlig forhandling, når muntlig behandling må anses åpenbart unødvendig. Høringsnotatet gir noen eksempler på sakskomplekser der dette kan være aktuelt. Ombudet er enig i at enkelte saker er av en slik karakter at det kan være hensiktsmessig at nemndsleder beslutter at saken unntas muntlig behandling. I tråd med det som er sagt ovenfor, vil vi likevel understreke at adgangen bør være snever. Vi slutter oss til ordvalget «åpenbart unødvendig», som må forstås strengt.

Ombudet takker for muligheten til å komme med innspill.

Vennlig hilsen

Sunniva Ørstavik

likestillings – og diskrimineringsombud

May Schwartz
seniorrådgiver